

מסורת הש"ס

א (ע' מו' חולין מ"ה ד"ה סיון פסחים ז. יבמות פג: ע"ז נג: חולין מ' ע"ע כ"איים פי"ז מ"ד, ז) נפסחים ז. ב"ק יב: עו. כנסתיון קי"ז: א) קידושין נג: ב"ק יב: ב"ב קנב: כבורות נג: תמורה מ. ת"כ וירקא חובה פריש יב פרק כ"ב ה"ג, ירושל' מ"א ה"ב, ד) [לעיל אה. מנחות פג. חולין ז. תמורה יא: כה. כרימות כג: מדה מ"א], ה) ליחא בח"ג, ו) דברים סה, ז) [ע"י מ"ו תמורה כז: ד"ה קסבר דמתלו בעי"א], ח) [ע"י מו' ב"ק מו. ד"ה מ"ט כנסתיון פ: ד"ה עובדן].

גליון הש"ס

ה"ס ד"ח וקסבר ר"ו וי"ל דנקב רובא. עיין לעיל דף פד ע"ז תוס' ד"ה ומולא:

שנינוי נוסחאות

א) ג"ל ברבעו (ביש, ובין דרש"י: ב) ג"ל הן (י"ש"ס: ז) מיתות מוקצה ונעבד עוברת כוכבים מתק (י"ש"ס), ובכטה"י ליחא נמי מיתות בקריש' קלים. וע"י דק"ס: ד) כ"כ"ל נוסף וטריפ"א [ה] להו (י"ש"ס: ז) ככטה"י ר"יש לרבנן, וכה' כטה"מ ל"רמ' ובפרי"ד ע"ש, וע"י א"ח כ: ז) כ"כ"ס ר"י"ס: ח) תועד במעי אמן קודם כו' ל"ל (י"ש"ס: ט) ג"ל אי (כ"י"ס: ז) ג"ל דבתיב רק (י"ש"ס: יא) מה היום להקריב (י"ש"ס: יב) ג"ל הקריבו (י"ש"ס: יג) איש איש היהודים שבכם ל"ל (י"ש"ס: יד) קדושים משום אתנן ומחיר נקט ליה דאי במעי אמן הן קדושים לא חייל עלייהו ומיחייב בחורן. אבל משום יוצא דופן וכ"לאים לא אצטרך דבכל ענין ניהא. וא"ת ואי קסבר בהוייתן הן קדושים [כ"י ג"ל והקרישה (ביש): ב) ג"ל והא (ביש וצ"ח), ומקושית ה"ס' משמע דגרסו כגמ' אימא מודה ליה ר"ש לרבנן. מ"מ' כ"אות ו. כ"כ המפרשים (וב"כ) ה"ע"ב (הגרי"ב) וע"י קרי"א [כא] בגרסן ואם היה המום עובר ל"ל (ביש):

בשלמא רוצע ונרצע משכחת לה. דאִינטריך למעוטינהו מלהקריב דאקדשינהו והדר נרצעו וכיון דחזו כבר ואידחו ראויים קרינא זהו שגראו כבר ולא מימעטי מאל פתח דאיכא למימר הכי אמר קרא ואל פתח אהל מועד לא הביאו בשגראה לצא ואחר כך שטעו בחוץ

חייב אצל שער המשחלה לאחר וידוי מימעט מאל פתח שהרי זה הביאו כשגראה לצא ומשיא לאחר וידוי לא נראה לצא: **אלא מוקלא ונעצד**. על כרחן מקמי דאקדשינהו הוו להו מוקלא ונעצד דאי לצתר דאקדשינהו מו לא מיתסרי בהקלאה ועבודה דאין אדם אוסר דבר שאינו שלו: **זה**. וכחש בעמיתו דברים שיש זהם לשם ולעמיתו: **לרבות קדשים קלי**. שהכופר בזה ונשבע והודה חייב עליהם אשם גזילות שהן ממון דעלים דקרינא ביה וקחש בעמיתו: **דבר עוה**. וחילל אף על המוקדשים כבר הלכך ממעטי בחוץ מלהקריב קרבן דלאו בני הקרבה יניהו דכתיב (ויקרא כג) כי משחטם זהם וכל מקום שגאמר השחמה אינו אלא דבר ערוה ועבודה כוכבים: נראה לי דה"ג **אטנן ומחיר וכלאים ויואל דופן** בולדות קדשים. כלומר הך דאִלרצנו למעוטינהו מלהקריב קרבן ולא נפקי מאל פתח **על ז**: כרחן בשגראו כבר מיירי לא משכחת אלא בולדות קדשים ואירע להו פסול במעי אמן דגראו לצא אל פתח אהל מועד [ה] קודם שנעשו אתנן ומחיר אס צא להקריב את אמן היו הן צאין אל פתח דאי בדאקדשינהו לא משכחת לה דאין אתנן ומחיר חל על המוקדשין לפי שאינן שלו ומקרא נפקא לן בתמורה (דף ז:) ואי דבדוּו אתנן והדר אקדשינהו מאל פתח נפקי וכן כלאים ויואל דופן דאי [א] אקדשינהו משנולדו מאל פתח נפקי אלא בולדות קדשים דמעיקרא עם אתנן נראו לצא: וקסבר **ולדות קדשים בהוייתן הן קדושין**. בליתמן מתקדשות הלכך חל אתנן ומחיר עליהן אס נתן לה עובר של מוקדשין באתנן דלא קדיש עד שנולד: **בהוייתן הן**. לשון הוייה נקט צהו משום דמאשר יהיו לן נפקי לן ולדות קדשים ליקרב רק [ה] קדשין אלו התמורות אשר יהיו לן אלו הולדות במסכת תמורה (דף פ:) **ור"י**. הך תלת פלוגתא דר' שמעון ורבנן במתני': **משום דמאיסי**. בעודן במומן פטרי רבנן בחוץ דלא מתקבלין [ב] בפנים: **מודו ליה**. דהואיל וחזו לאחר זמן קאי בלא תעשה: **וצני יונה** לא גרסינן: **דאיחו ואידחו אימא**. אע"ג דכי עבר מומן יראו השמא מיהא דחויין יניהו ונפטרו בחוץ: **לא תעשון כן**. בספרי [ה] דריש ליה בתחילת ביות הארץ היום אנו מטלטלין את המשכן ואנו אסורין בצמה ואין אנו מקריבין אלא במשכן לפיכך כל הקרבנות כשרים להקריב משנבאו לארץ י"ד שנים של כיבוש וחילוק אנו מותרין בצמה ושם לא תעשון ככל אשר אנהנו עושים פה [א] להקריב חובות ומה אנו מותרין צה איש כל הישר צעיניו נדרים ונדבות שאינן חובה עליו אלא שיערו צעיניו להתנדב כי לא באתם עד עתה וגו' עד שתצאו אל המנוחה לשילה שאע"פ שנכנסתם לארץ בעצרכם את הירדן עדיין לא באתם אל המנוחה: **כי עייליחו לארץ**. י"ד שנים שתכבשו ותחלקו: **ישורם סקריבו**. נדרים ונדבות הקרב [ב] בצמת ליבור: **חובות לא סקריבו**. איש איש [ג] שבכם לא יקריב שום חובה ואפילו בצמת ליבור עד שתצאו אל המנוחה ותקריבו. אלמא חובות דגלגל מחוסרי זמן הם עד כי יבא שילה ויקריבוּם שם וקאמר רחמנא לא תעשון אותם בגלגל ומשמע זין בצמת ליבור זין בצמת יחיד אלמא מחוסר זמן בצמה בלא תעשה: **אי הכי**. דהך דגלגל מחוסרי זמן קריא להו:

מילקי

יונה או קלוט לר' שמעון דכיון דלא מיסתרי באכילה לא מיסתבר דתפשיניהו קדושת אמן אף על גב דבמעי אמן הן קדושין: **משום דפסולא דגופייהו**. בכל דוכתי משמע דפסול הגוף חמיר מפסולא דאתי מעלמא כדאמרין בפרק קמא (לעיל דף ד.) מה לשינוי קודש שכן פסולו בגופו ובפסחים בסוף אלו דברים (דף עג:) נמי אמרינן כל שפסולו בגופו ישרך מיד דהא [ב] דמשמע הכא איפכא לאו משום דפסול הגוף קיל אלא הכי קאמר דמוס עובר ומורין שלא הגיע זמנן הפסול תלוי בגופו [א] ואם היה מוס עובר מיד והתורים גדלין לאלתר היו ראויין אצל אותו ואת בנו אין הפסול תלוי בגופו שיעיל לו שום מיקון דלכולי יומא לא חי:

פרת חטאת פרק ארבעה עשר זבחים

קיד.

אתנן ומחיר יוצא דופן וכ"לאים בוואִדוּת קדשים. אתנן ומחיר לא מימוקס בקדשים קלים אפילו לרבי יוסי הגלילי דאף על גב דממונו הוּ אינו חל עליו כדדרשין פ' כל האסורין (תמורה ז:) לכל נדר פרט לנדור: וקסבר ודוּת קדשים בהוייתן הן קדושים ד[. וא"ת

למה לי קרא למעוטי הלא חולין גמורים יניהו ודינס כשאר חולין לישחט בחוץ דאפילו פדיון לא צעו דאין קדושה חלה עליהן כלל כדמוכת בתמורה בפרק כיצד מערימין (דף כד:) דמתן אס זכר עולה ואם נקבה וצחי שלמים ופריך כגמ' ל"ל למימר אס נקבה וצחי שלמים נקבה מי קדשה בצכורה ומשני סיפא אמתא לצהמה דהקדש וקמיני סיפא ילדה טומטוס או אנדרוגינוס רש"ג אומר אין קדושה חלה עליהן ומפרש כגמ' [שם כה.] משום דסבר בהוייתן הן קדושים [א] ואין קדושה חלה בדבר שאין ראוי ליקרב א"כ הכא נמי לא חיילא אאתנן ומחיר וכלאים ויואל דופן וי"ל דהא דלמר רש"ג אין קדושה חלה עליהן היינו קדושת הגוף (לפדות) וליאסר בגיהו ועבודה אצל קדושת דמים איכא ליפדות שלא במוס ולכך צעי האי קרא דלא ממעטי מפתח אהל מועד בקדש[י"א] **בדק הבית** [י"א] ולמאן דלמר במעי אמן הן קדושים אפילו קדושת הגוף נחתא עלייהו דתפסתינהו קדושה דאימיה וא"ת למאן דלמר בהוייתן נמי נימא מיגו דנחתא להן קדושת דמים נחתא להן קדושת הגוף כדאמר בתמורה בפרק אלו קדשים (דף יט: ושם) גבי מפריש נקבה לאשם ודוחק לומר רש"ג [י"א] סבר לה כרבי שמעון דלית ליה מיגו דלמר תמכר שלא במוס ועוד דאי כרבי שמעון אפילו סבר במעי אמן קדושים לא חיילא עליה קדושת הגוף כדמפרש התם רבי שמעון לטעמיה דלמר כל מידי דלא חיז לגופיה לא נחתא ליה קדושת הגוף וגם אין לפרש דשאני מפריש נקבה דחזי לשאר קרבנות ושייך מגו טפי דהא אפילו בטרפה אשכחן דאמרין מגו בסוף י"ש בקרבנות (שם דף ה.) ונראה לפרש דהכא מיירי כגון דלאחר שנעשו אתנן ומחיר הקדישן או בעודן במעי אמן או אחר שגולדו דכיון שהקדישן בפירוט חיילא עלייהו קדושה וא"ת ולקומה נמי הכא כמ"ד במעי אמן הן קדושים וכגון שהקדיש בצמה מעוברת ושייר העובר כר' יוחנן דלמר צפ' כיצד מערימין (תמורה כה.) אס שייר משוייר ועשה העובר אתנן ומחיר ואחר כך הקדישן ואע"ג דרבי יוחנן אימתב התם הא לבסוף [ב] מסיק כתיבא ועוד מני לאוקומה בצמהה של חולין מעוברת ועשה העובר אתנן ומחיר ואחר כך הקדישה [י"א] וי"ל דניחא ליה לאוקומה בפשיטות כמאן דלמר בהוייתן הן קדושים והקדישן [א] ואח"כ נתעברה ואם תאמר בזהיא דכידר מערימין (ג"ר שם) דדייק ארש"ג דסבר בהוייתן הן קדושין מרישא נמי הוה מני למידק הכי דאס נקבה וצחי שלמים דאוקומנא בצמהה דהקדש ואי במעי אמן הן קדושות לא היה יכול להפקיע קדושת הולד ויש לומר דנטר עד סיפא ומפרש לה וה"ה לרישא ואם תאמר בסוף בצמה המקשה (חולין ע.) דמתן המזכרת שהפילה שילא ישליכנה לכלבים ובמוקדשין תקבר ומפרש כגמ' (שם:) משום דרובא בר מיקדש היא על כרחן מדקאמר תקבר קסבר במעי אמן הן קדושין דאי בהוייתן אמאי תקבר הא לא חיילא קדושה אלא בחיז להקרבה כדפריש' ואם כן כולה בר מיקדש היא ואמאי נקט רובא דאפי' אכלאים ונדמה תפסה קדושת אימיה אי במעי אמן הן קדושים כדאשכחן בתמורה בסוף י"ש בקרבנות (דף ה.) דאמרין גבי כלאים טומטוס ואנדרוגינוס דאי אתה מואל אלא בולדות קדשים ולכל הפחות אמאי כמאן דלמר במעי אמן הן קדושים * ויש לומר דנקט רובא ולא כולה משום דאיכא דמות

קדושין:

מה **בשום דפסולא דגופייהו**. בכל דוכתי משמע דפסול הגוף חמיר מפסולא דאתי מעלמא כדאמרין בפרק קמא (לעיל דף ד.) מה לשינוי קודש שכן פסולו בגופו ובפסחים בסוף אלו דברים (דף עג:) נמי אמרינן כל שפסולו בגופו ישרך מיד דהא [ב] דמשמע הכא איפכא לאו משום דפסול הגוף קיל אלא הכי קאמר דמוס עובר ומורין שלא הגיע זמנן הפסול תלוי בגופו [א] ואם היה מוס עובר מיד והתורים גדלין לאלתר היו ראויין אצל אותו ואת בנו אין הפסול תלוי בגופו שיעיל לו שום מיקון דלכולי יומא לא חי:

עין משפט נר מצוה

יז א מ"י פ"ד מהלכות אסורי מנזה ה':

תורה אור השלם

1. נפש כי תחטא ומקלה מעל בידוהּ ובחש בעמיתו בפקדון או בתשומת יד או בגול או עשק את עֲמִיתו:

ויקרא ה. כא 2. לא תעשון בכל אשר אִנְרְצוּ עֲשִׂים פה היום איש כל הַיּוֹשֵׁר בְּעֵינָיו: דברים יב, ח

מוסף רש"י

ומעלה מעל בה'. ומחש בעמיתו, גבי שניות הפקדון חמיב (ב"ק יב.). ושבע על שער וסור והודה והוצא את אשמו (ושב"ס ב"ב קכג:) לרבות קדשים קלים שבהן ממונו. הא דכתיב דה' לרבות קדשים קלים, אשם הפקדו כהמת שלמים אלא כחיו וכפר ושבע והודה משלם קין וחומש ואשם (ב"ק שם בכורות נג: תמורה ח.), אע"ג דאין נשבעין על ההקדשות והשבע עליהן והודה אינו מביא אשם של שניות הפקדון דמחש בעמיתו כתיב, הני אימרכו להו מזה, ומחש בעמיתו נמי קרינא ביה, לפי שכן ממנו (קדושין נב: ובני"ז ב"ק יב.) דקרינא ביה דה' ובעמיתו, דכתיב ומעלה מעל דה' ומחש בעמיתו שלם, ושלמים י"ש בזה לה' ובעמיתו (בכורות שם), שכן ממנו של חטוי וקרען ביה דה' ומחש, בעמיתו ומחש (ב"ק שם.) כשאר גול ממון, שהרי ממנו הן, והשכר והעור של ואין לגבוה אלא אלא אימורים ולסכן חוה וסוק, וכה' ובעמיתו קדשים, דהיינו שלמים, שאימורים לה' והשכר לעגלים, וסך מעילה דהכא אינו אלא לשון שטיי וכן הוא אומר (דברים כו) וימעל דה' אליהו, וכן בטוטה הוא אומר (במדבר ה) איש איש כי משטה אשמו ומעלה ט מעל, כתיב, דהא מעילה תחש ליכא בשלמים, כדפרישת דממעטי להו כתיב' דמלכבי קדשי ה' צניה מן ההקדש גבי מעילה (ושב"ס ב"ב שם) בהוייתן הן קדושים. כשנלטינן הן קדושים ולא במעי אמן (מנחות פג. מכת"י תמורה יא.), ולכי נקט לשון כזוייתן, משום דהא דולדות קדשים קדושים נפקא לן בפ"ק דכסותו מיהו לן, דכתיב רק קדשין אלו התמורות, אשר יהיו לן אלו הולדות (מנחות שם ובני"ז כיריתות כג:)